

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

DOS DE NOVEMBRE

Brandan las campanas
ab tétich remor....
¡Qué trist es lo día
lo día dels morts!

La mare recorda
al fill del seu cor
à qui un jorn la terra
s' empassá d' un glop.

La filla amorosa
plora en un recó
per la santa mare
que la posá al mon.

L' espós á la esposa
dedica un recort;
contrast de las glorias
d' un temps venturós.

Llabis tremolosos,
prechs, lamentacions....

La naturalesa
se vesteix de dol.

Brandan las campanas,
bufa 'l vent furiós....
¡Qué trist es lo día
lo día dels morts!

CRONICA

FORSOSAMENT hem de ocuparnos encare del viatge del Nunci.

Ara resulta que 'l crit de «¡Visca 'l Papa-rey!» no es subversiu, ni es possible que pugui serho de cap de las maneres. Qui ha fet aquest descobriment es un catòlich anònim (illástima de talent que siga

tan modest!) qual catòlich vá acudir á la cantonada de *El Noticiero Universal* fixanthi 'l resultat de las sevas meditacions, fillas de un estudi fondo del assumpto, y de un coneixement perfecte del dret internacional.

Lo periódich del Sr. Peris Mencheta no sols acull las manifestacions del catòlich anònim, sino que ademés se digna refrendarlas ab uns parrafets de asseutiment que á cent lleguas de distancia revelan l'estil peculiar del Canciller de Coria, qual ploma, per la facilitat ab que gira á tots los vents podria servir de bandereta de campanar.

Base de l'argumentació del catòlich anònim: l'únic país del mon que podria donarse per resentit de que s'aclamés al Papa com á rey, es l'Italia. Donchs bé: ¿es possible que l'Italia se'n posi cap pedra al fetje? No, senyors. ¿Perqué? Senzillament, perque 'l govern italiá, en l'article tercer de la ley de garantias de 1871, diu textualment lo que ara van á llegir:

«Lo govern italiá tributa al Papa en son territori 'ls honors de soberá, mantenintli la preeminencia de honor que li es reconeguda pels soberáns catòlichs.»

Es á dir: lo govern italiá considera al Papa com á rey.

Hi ha mes encare:

«Italia en lo seu reglament militar territorial del any 1883 disposa que al Papa li sigan rendits per lo exercit los mateixos honors que als reys efectius.»

No n'hi ha prou ab aixó:

«Scaduto, catedràtich de la Universitat de Nápolis, radical y masó probablement, confessa que si s'efectués la conciliació y arribessin á figurar junts en una cerimonia 'l Papa y 'l rey de Italia, aquest deuria cedir á aquell la presidencia.»

Per últim, lo catòlich anònim opina y té per cert «que si en lloch de Monsenyor Cretoni, hagués vingut á Barcelona 'l propi Lleó XIII, 'l primer que l'hauria saludat com á soberá, hauria sigut el cònsul de S. M. Humbert I.»

No s' dirá pas que no transcrich ab la major fidelitat las rahóns que alega 'l catòlich anònim en pró de ser perfectament lícit lo crit de «¡Visca 'l Papa rey!» Y es mes: confesso lealment que s'eduheix d'ellas de una manera lògica y clara, que 'l govern espanyol no ha de ser mes anti-papista que 'l govern italiá, y com siga que aquest concedeix al Papa 'ls honors reals, de aquí que estiga inhabilitat per entaular la reclamació mes mínima si aquí á Espanya s'dona á tot drap lo crit de «¡Visca 'l Papa-rey!»

Fins aquí 'l catòlich anònim pot adjudicarse la

victoria: no tinch cap inconvenient en reconeixer que m'ha convensut. Per ser aixís ho proclamo; per ser aixís ho consigno en lletres de motllo.

Ja veuhen si soch lleal; pero llealtat per llealtat. Jo cito y emplasso al catòlich anònim de *El Noticiero*, á que s'fixi ab los arguments que á la meva vegada tinch lo deber d'exposarli, y á que reconegui també ab tota llealtat las conseqüencias que se'n desprenen.

Resulta, y es un fet real, indesmentible que desde l'any 1871, fetxa de la ley de garantias, fins avuy, los catòlichs han vingut propalant la noticia de que 'l Papa era presoner; de que 'l govern italiá era 'l seu butxi; de que no gosava de la més mínima llibertat, ni tenia altre llit: ¡pobret! que un miserable jas de palla.

Resulta que mentres als rebadáns del ultramontanisme 'ls ha convingut conmourer las fibras sensibles de las multituts llanudas no han tingut cap empaig en alegar la pobresa, la miseria, l'abandono y 'l desvaliment del Papa; y que únicament quan han tingut á bé entussiasmarlas llansantse pels carrers al crit de «¡Visca 'l Papa-rey!» no vacilan en reconeixer que no hi ha tal presoner, ni tal desvaliment, ni tal jas de palla; que 'l govern italiá no sols no persegueix al Papa, sino que 'l considera com á soberá; no sols no 'l amenassa ab la forsa, sino que ordena que l'exercit li tributi honors reals; no sols no 'l humiliá, sino que hasta en concepte dels catedràtichs masóns, li concedeix la preferencia sobre 'l rey de Italia.

No m' negará l'anònim catòlich que aixó es mes clar que l'aygua beneyta de las picas de las iglesias; no m' negará que ó bé sobra la qualitat de soberá ó bé sobra la condició de presoner: no m' negará finalment que primer es atrapat un *papista* (adjectiu derivat del mot *papa*, sinònim de guatlla, bofia ó mentida) que un coix.

Per lo tant cridin tant com vulguin «¡Visca 'l Papa-rey!» si sixó 'ls agrada; pero recordant, que durant tant y tant temps han estat calumniant al govern italiá, pósense la má al pit y diguin:

—Som una colla de barristas.

P. DEL O.

MUTISME INCURABLE

De la mateixa manera que 'l DILUVI no vá poder contradir ni un sol dels gravissims datos consignats en la historia de LA SALVADORA, de qual societat dimana directament, no han pogut explicar los seus amos la manera com van adquirirlo ni la forma en que 'l posseheixen. Cinch senmanas fá que 'l públich espera explicacions, sense que 'l DILUVI haja dit encaire: «Aquesta boca es méva.» Consti que ab cinch senmanas de rumiar no ha trobat encare una explicació mitjanament presentable.

À UNA MORTA

He anat al cementiri aquesta tarde y he preguntat per tu.

TRISTAS REFLEXIONS

—¡Pobra ciutat! Tan sana, tan bonica que podria ser... y per la seva mala administració no es res més que un cementiri!...

Lo fosser que se 'n cuyda es un de jove
que may l' ha conegut.
Una á una he seguit las sepulturas
buscant aquella hont jaus,
pera resá un responso á la memoria
de mon amor passat,
d' aquella que 'm jurá als peus de un Sant Cristo
ser meva ó de cap mes,
y al mitj any va casarse ab un cubano
riquíssim y molt vell.
Al últim he trobat la teva tomba
feta de marbre blanch,
de garrofers voltada que rumbejan
garrofas de dos pams.
Y un dupte m' ha acudit: saber voldria
d' ahont surten sas arrels,
si es qu' ixen de ta boca trapassera
com á cástich de Deu,
ó si l' antich fosser pera venjausa
dels meus burlats amors
te condemná á passar entre garrofas
lo somni de la mort.

FOLLET.

LA CORONA

Si no fa mitj' hora que don Francisco está aturat davant del aparador, no se 'n hi falta gayre. Ha mirat y remirat totas las coronas, ha calculat lo que cada una pot valguer, ha considerat quinas fan més serio y quinas resultan massa extremadas; pero no s' ha dicit á entrar á la botiga.

A primers d' aquest any va tenir—com diu ell, —la *petita* desgracia de quedar viudo, y l' home voldria demostrar á la difunta que á pesar dels set ó vuyt mesos transcorreguts encare no l' ha olvidada; pero já don Francisco li costa tant afluijar un duro, sobre tot per aquestas cosas que al seu modo de veure no son sino papa-dinero!

—¿Qué 'n farà la morta de la corona?—murmura 'l pobre viudo, ab lo nas casi be clavat al vidre del aparador:—¿de quíns apuros la traurá?

Pero l' exemple de las personas qu' entran y surten de la botiga, la mica de respecte que don Francisco té encare al *qué dirán* y més que res la circumstancia de ser aquest lo primer dia dels morts que passa en la viudedat, fan que l' home 's determini poch menos que á pesar seu y entri per fi en l' establiment de coronas fúnebres.

Lo dependent s' apressura á acostárseli.

—¿Qué se li ofereix?

—Un servidor soch viudo—contesta don Francisco, cordantse maquinalment l' americana, com per evitar que 'ls diners li fugin de la butxaca de l' ermilla:—soch viudo y desitjaria una coroneta per portar á la difunta.

—¿De quina classe la vol?

—De las baratas ¿sab? Com que aquestas cosas al cap de vall no son sino tonterias...

—¡Oh! Aixó segons com s' ho miri. Hi ha gent que per res del món deixaria de rendir homenatge als morts.

—Bé, sí; pero devegadas aquests son los que més malament tractan als vius, y com jo, gracias á Deu, á la méva difunta no li vaig escatimar may res....

—En fi—diu lo dependent, que té més interés en vendre coronas que ficarse en llibres de caballeria:—vegi vosté mateix quina li agrada....

—¿Qué sé jo!... Aquesta, per exemple—fa don Francisco agafantne una de las que hi ha sobre 'l taulell.—¿Quánt val?

—Tres duros:

—¡Diastre!—exclama 'l viudo, deixantla anar com si li hagués socarrimat los dits:—¡ni una corona de rey!

—Ja 'n trobarém de més económicas: tingui, aquesta no més val nou pessetas.

—Encare es massa. Aixó enhorabona que 's gastí per una persona que al morir ens haji deixat alguna cosa; pero ¿per la dona d' un mateix?... No veig la necessitat de fer semblants disbauxas. ¿No 'n té alguna de tres ó quatre pessetas?

—Prou: miri aquesta ho es; setze rals y bon profit.

—¿Ja es reforçada? No 'm dongui una cosa de nyigui-nyogui, porque ja que faig un sacrifici, no voldria que....

—No passi cuydado: cap client se 'ns ha queixat may.

—Bé, ¿qui son per vostés los clients? ¿Los que venen á comprarlas ó 'ls morts que las *disfrutan*?....

Lo dependent se posa á riure, y á copia de paciència y diplomacia logra que don Francisco, després de regatejar un bon rato, 's quedi la corona per tres pessetas y mitja.

Convenientment embolicada, lo viudo se la col·loca sota 'l bras, y xano xano, ab la mateixa calma que ha empleat en comprarla, 's dirigeix al cementiri vell, ahont reposan los restos mortals de la séva esposa.

La séva cara no indica res absolutament. Porta la corona al camp de la quietut de la mateixa manera que portaria al correu una carta en que digués als seus masovers que ja ha rebut la boteta de vi que van enviarli.

Lo únich que 'l preocupa una mica es l' estat de la atmósfera. ¿Plourá? ¿s' aguantará encare 'l dia?

—Seria una llástima que penjada allí se 'm mullés!—murmura don Francisco, llensant als núvols una mirada neguitosa:—¡una corona tan bonica, nova d' avuy y que 'm costa catorze rals!....

Donant voltas á aquesta desagradable idea, lo viudo arriba al cementiri, busca 'l ninxo de la difunta y ab un bossi de cordill que ja duya á prevenció, col·loca la corona davant de la lápida, penjantla d' un clauhet que una má providencial ha clavat sobre 'l march.

Realisada la operació, l' home retrocedeix quatre ó cinch passos, per veure si 'l fúnebre adorno fa 'l goig qu' ell imagina.

—¡Bé!—exclama, somrihent ab infantil alegría:—hi está molt bonica.... ¡Al menos, ja que un se gasta 'ls quartos, que lluheixin!

Dihent aixó 's gira y 's troba al davant un vigilant del cementiri que guarda aquella secció.

—Home, apropósit—li diu don Francisco, com si l' hagués estat esperant:—acabo de posar aquí aquesta corona. ¿Veus?

—Si senyor.

—¿A quin' hora haig de venir á recullirla?

—¿La qué?—fa 'l vigilant, ab ingénua sorpresa.

—La corona.

—¿Ay ay, que vol emportársela?

—¡Y donchs!—exclama 'l viudo casi bé indignat:—¡estaria bé que cada any n' hagués de comprar una de nova!....

MATÍAS BONAFÉ.

MORT MUNICIPAL

Es la pitjor calavera,
la que mes penas ens dona

y 'l mort mes gros que han tirat
á sobre de Barcelona.

LLUMANETAS

Un tranquil al cementiri
digué al fossé en alta veu:
—Mestre fossé, 'l qu' es á mi
l' ase 'm flich si m' enterréu.
Y 'l fossé sense enfadarse
li contestá:—¡Desgraciat!
¿Que no sab que de mes vius
que vosté jo n' hi enterrat?

En temps dels seus amors, en Valentí
un rival molt acérrim va tení,
y al trobarse aquest día
ran la fossa d' aquell, va dir encés:
—Que fos viu ara un duro pagaria
per desferli la cara de un revés.
Y quan l' altre era viu y aquest lo veyá
s' amagava de por y en basca queya.
De valents com aquest, si us ve 'l desitj
de buscarne una estona, 'n trobaréu
de cada cent, noranta nou y mitj.

En lloch com al cementiri
se 'us fixa tan bé en lo front
la manera com deuríam
pendrens las cosas del mon.

No obstant al passar la porta
com si 'ns toqués un mal vent,
un tom lo cervell ens dona
y ja pensém diferent.

JOAN VILASECA.

DEL ALTRE BARRI

(IMPRESIONS D' UN DIFUNT.)

—A. a. a. ay... a. a. a. ay... ¡quina nyonya! Al menos hi fet petar una dormida de set mesos.

Y ara, ¿qu' es aquest brugit? Aixó sembla un mercat de Calaf... Ah ja hi caich... avuy es la nostra diada, una especie de festa major; pero sense envelat: avuy 'ls vius venen á pendre com per assalt, aquests carreróns nostres... Jo també 'm recordo de quan hi venia... s' hi veyá cada *tipet* que dava l' opi... Aquí hi vaig fer la conquesta del sigle...

¡alló sí, que va ser una *calaverada!* Pero... bah... bah... dexemnos d' historias, y aprofitém lo temps...

¡Quina xarramenta! Malvinatje; si ara tingués un flabarquí, foradant la lápida disfrutaria de molt bonas vistas; porque la vritat, á nosaltres morts, també 'ns agradan els vius... y encare mes las *vivas*... Veyam: probemho ab aquest os, la questió es sortir d' apuros... Ay... ay... aixó sembla arrebossat de frech... ¡Calla! Ja toco rajola... tal vegada per alguna juntura... Ja está...

¡Quin aïret mes fi!... ya veix claror... ¡quanta gent!

Jo 't reflich, no n' hi ha pocas de coronas, per aquests voltants! Aquí *frenta*, per *frenta* en aquest segon pis, al menos deu viurehi tota una familia... una... dugas... tres, cinch... set coronas! ¡Y quin be de Deu, se veu desde aquí! Porque la vritat, gracias á aquest foradet que hi fet á la lápida del meu ninxo, ho veig tot perfectament, y ningú m' veu á mí...

¡Hostia! quina modisteta... ¡ay si algun mort te *fila*... ja pots dir oli ti ha caygut!... Quin altra!... Te, ahont va ara aquest *sub-teniente* tan encarcerat... ¿Ep mestre, que també veniu á fer maniobras al *campo santo*...? Ja se m' ha esquitllat...

Aquells amichs meus que tan ploravan quan me 'n vaig anar del altre *mon*, ara passen y ni sisquiera s' han dignat llegir lo meu nom inscrit á la fatxada...

Allí baix veig el mosso del betas y fils de sota casa, que encare 's fá ab la mateixa *raspa* que tenia antes de jo aga-

MORTS D' UPA

Católich de molt bon flayre
y aprofitat carrilayre.

Banquer d' hermosas pensadas
y fabricant de fatxadas.

far els tifus.... Ahont va aquell ab aquella corona, si alló mes que corona sembla una roda de carretó....

Que aprofiti.... Aquesta parella 's veu que no fan cas ni dels morts ni dels vius: ¿que no hi ha ningú a n' aquest cementiri?... O la meva closca s' equivoca, ó 'n portan una de cap.... ¡Y ab quina *sans façon* se paseja tothom! No ni ha poch que hi *pasturan* a la nostra esquena 'l dia de difunts....

Que va mudat en Jordi, el nostre *vegilante* que 'ns te compte, com a las criatures, perque no prenguem mal! Sembla un *gall farsit*....

Aquí ve 'l Vicens ab la maynada.... deu anar a portar una corona a la *yaya*, que 'm van dir 'l altre dia que havia vingut a viure per aquests indrets... ¡Mosca! 'L meu sastre; no fos cas que 'm sentís y fins aquí vingués a mourem brega: aquest *frescas* fins ab la veu me coneixia.... Ja ha passat.... Ja *respiro*.... Aquí, encare que un hi visqui bo y mort, quan convé ha de fer el cap molt viu....

Aquesta, *según se desprende de lo que se ve*, es una viuda; a la *cuenta* 's coneix qu' entre 'ls homes morts hi vol mirá de pescar algún home viu... Viva la sal y tots los amaments de la terra de la *manzanilla*.... ¡Punyal! si ara jo estés en caràcter, pero ab aquestas pelleringas que *gasto*.... Quin tipo.... quinas formas.... ni feta al torn.... ara baixa.... ¡Y quin *maneyu*! ¡Oh! si 'l *Manoliyo* fos viu... ¡Qué vesteix lo poder anar ab un *tipet* aixís!.... ja la tinch al davant.... y quins ullassos y quinas *protuberancias*....

¡Cristo! ara m' han tapat 'l esquerdá y 'm quedo a la lluna de Valencia.... Si m' haurán sentit.... Tal vegada algú de la *funeraria* que s' ha equivocat y 'm ve a adornar el *frontis*....

Ja torno a veure claror.... deixam apartar aquesta brosa.... a veure, ficemshi.... ¡¡Redeu!! la méva ex.... ab una corona a las mans y un *mano* que l' acompanya.... En Martí, ¡¡Reira de bet, me l' ha fregida!!!

PALET DE RIERA.

La senmana de Totsants acostuma a ser sempre pobreta de novedats. ¿Quina necessitat tenen las empresas de trencarse 'l cap pera atreure al públich, enllepolintlo ab alguna lleminadura, si per Totsants, ab la mateixa rutina de menjar panellets y castanyas hi va envolta la costum tradicional de anar a veure *D. Juan Tenorio*?

L' any present no podia pas ser de distinta condició que 'ls altres. Ha mort 'l ilustre Zorrilla; pero *D. Joan* continua vivint, ab tota la forsa de la joventut y ab tot 'l ardiment de un calavera incorretjible.

A [un que se sab de memaria tot lo drama, li preguntavan per que anava a veure'l; y ab la major formalitat va respondre:

—Per lo mateix que 'l sé, vaig al teatro a repassarlo.

PRINCIPAL

Varem quedar que 'ns ocupariam del drama *Sergio Panine* de Onhet, y lo promés es deute. L' obra del autor de *Le maître des forges*, es una variant mil y una del seu tema predilecte: la supremacia de la burgesia sobre l' aristocracia. *Sergio Panine* te una acció novelesca, desarrollada ab verdader coneixement del teatro y no exempta de interés dramátich. S' ha de confessar que es ben mereçut lo tiro que la sogra, justament indignada, dispara contra 'l seu gendre, noble acanallat, que s' ha casat ab una dona rica, sens altre propósit que tenir diners pera continuar la seva vida crapulosa.

Lo [públich s' identificá ab l' acció del drama y tributá merescuts aplausos a la Sra. Tubau, a la Srta. Badillo y als actors Srs. Vallés, Sala Julien y Cachet, que varen interpretar ab esmero sos respectius papers. En altres temps hauriam tingut *Sergio Panine* per dias; pero avuy fins las obras que agradan, passen depressa.

ROMEA

Res de nou.

La Sra. Mena sosté molts dias l' interés del espectacle representant las produccions mes escullida del seu repertori.

CIRCO

Una companyia dramática de la qual forman part la senyoreta María Cuello, que acaba de arribar de América y 'ls Srs. Nieto y Martinez, ha comensat una serie de representacions.

¿Tindrán lo dó de fer miracles? ¿Lograrán ressucitar a un mort, tant *difunt* com aquest desventurat teatro? Me sembla bastant difícil.

TIVOLI

La misteriosa novedat confiada a Mr. Onofroff que havia de presentarse 'l dissapte de la senmana anterior, se va aplassar pel dimecres.

La circumstancia de haver tingut de adelantar un dia 'l tiratje del periódich ens impideix parlarne avuy: ho farém en lo próxim número.

NOVEDATS

Las representacions de *L' Arlesiana* anunciadas com a últimas, van despertar una miqueta al públich, produhint dissapte y diumenje tresbonas entradas.

Veurém si a la fi 'l públich de Barcelona correspondrá als esforsos de una empresa digna de recompensa y farà justicia al mérit real de una obra tan notable y agradable com *L' Arlesiana*.

S' anuncia en aquest teatro l' estreno de una pessa en un acte titulada *La Pescateria*, per la qual ha sigut pintada una decoració.

CATALUNYA

No hi ha que consignar, per ser cosa prevista, que l' éxit de *Zaragüeta* va creixent de dia en dia. Cada nit s' ompla l' *Eldorado*, y 'l públich s' entrega gustós a la corrent de las riallas que provoca de continuo l' obra aixerida y xispejant de 'n Vital Aza y en Ramos Carrión.

L' empresa del *Eldorado* ha trobat ab ella una mina inagotable.

GRAN-VIA

Vegis lo que diguerem la senmana passada.

En Fregoli continua sent l' ídol del públich, que admira sas inverossímils travessuras, presentant novedats y mes novedats, cada cop mes sorprendents.

Ell sí que pot dir que ha caygut en *gracia*, sense necessitat de passar de la *Gran-via*.

N. N. N.

HISTORIETA VULGAR

AVANTS DEL DÍA DELS MORTS

A dintre l' aparador de una botiga que porta per nom *El Jardín Moderno*, hi ha una preciosa corona que tot ella está adornada de pensaments y violas. A sota y ab una agulla clavada, un lletrero porta que diu «23 pessetas» y un gran llas penjant a sota ahont s' hi llegeix «*A mi esposo*».

S' atura allí una senyora, entra, paga 'l seu import y al cap de poquetas horas un criat molt ben vestit dintre una capsa molt grossa la porta en lo domicili d' aquella elegant senyora qu' es al carrer de... pro vamos lo carrer no fa la cosa.

LO DÍA DELS MORTS

A las deu del dematí un cotxe 's para a la porta d' ahont viu la senyora aquella que va comprar la corona. Hi pujan pausadament ella y dos mes de molt jovas rigurosament vestidas de dol; luego una minyona

LA NOTA DEL DIA. — (Dibuix de MODEST URGELL)

Lo camp de la igualtat.

portant á sota del bras
la capsa; lo cotxe 's posa
en marxa y al cementiri
al cap de mitj hora 's troban,
buscant la millor manera
de colocar á dessobre
de cert ninxo, aquella preuda,
á fi de que siga bona
la impressió que causi á tots
los que passin per la vora,
sens dedicá altre recort
al que allí fa un mes reposa.

A las dotze de la nit
y á casa la tal senyora
dona fi la gran *soirée*
que tots los divendres dona.
Tothom allí 's despedeix
cada hù á la seva moda
tothom.... menos un senyor
de uns quaranta anys á la vora
que allí 's queda.... lo perquè
saberho poch ens importa.

DESPRÉS DEL DÍA DELS MORTS

Pels carrers del cementiri
no 's veu un' anima sola:
lo vent vá bufant ab furia
fent despendre de las tombas
las coronas y 'ls recorts
que son deslluhits de sobras.

Per la Rambla de las Flors
se passejan ja fa estona
dos elegants senyoretas
vestidas á última moda

ab sombreros de color
y trajes ab punta groga.
Quatre passos mes avall
van ab molta parsimonia
dantse 'l bras, aquell senyor
junt ab la viuda.... aristócrata,
tot caminant de una mena
de manera que hasta imposan,
puig talment sembla que 'ls dos
de la humanitat se mofan.

Pera endavinar l' epilech

d'aquesta vulgar historia
bastaria sols parlar
en secret ab la senyora,
y de segú explicaria
que no li agrada estar sola
perqué la vida (y de nits
especialment) li es... monótona.

J. STARAMSA.

Han terminat felisment las representacions de *La Guerra divertida*, per altre nom *Maniobras militars*.

No podrá dirse aquesta vegada que hi haja hagut molt soroll y pocas nous, perque la cosa s' ha fet á la quieta y sense disparar ni un sol tiro, ben al revés de las ruidosas maniobras de Calaf. Tot lo que s' hauria pogut gastar en pólvora, aquesta vegada s' ha gastat en espardeñas.

Las columnas han fet marxas y contramarxas una mica serias, sense altre objecte que probar la resistencia del soldat.

—Pero ¿qui ha guanyat?—se preguntan los que llegian ab interés las noticias de certs periódichs que anavan donant compte al dia de aquellas grans batallas sordas?

Un dia varen dirnos que la brigada Rivera havia sigut copada, cayent presonera de la brigada Perez Clemente. ¡Quína consternació!...

Pero 's coneix que la *Guerra divertida* es incompatible ab los desastres, per quant la brigada Rivera, presonera y tot, vá recorre á marxas forçadas, l' inmens espay de terreno que media entre la Plana de Vich y 'l Plá de Lleyda, perseguida per la brigada Makenna y sense que aquesta may pogués trobarla.

Las dos brigadas ván jugar á *cuyt* una porció de dias.

Per últim, quan la primera sortia de Lleyda de regrés al seu destino, la segona vá divisarla.

¡Terribil momento!

La brigada Rivera vá possessionarse á tota pressa de unas alturas davant de Ciutadilla, en un terreno en lo qual no podia entaforars'hi la caballería, y la brigada Makenna vá pendre possessions prop de Verdú, en un terreno ahont la caballería podia maniobrar admirablement.

Ja 'ls tenim possessionats y mirantse cara á cara. 'Ls de 'n Makenna deyan:—Baixéu aquí baix.

Y 'ls de 'n Rivera contestavan:—Pujeu aquí dalt.

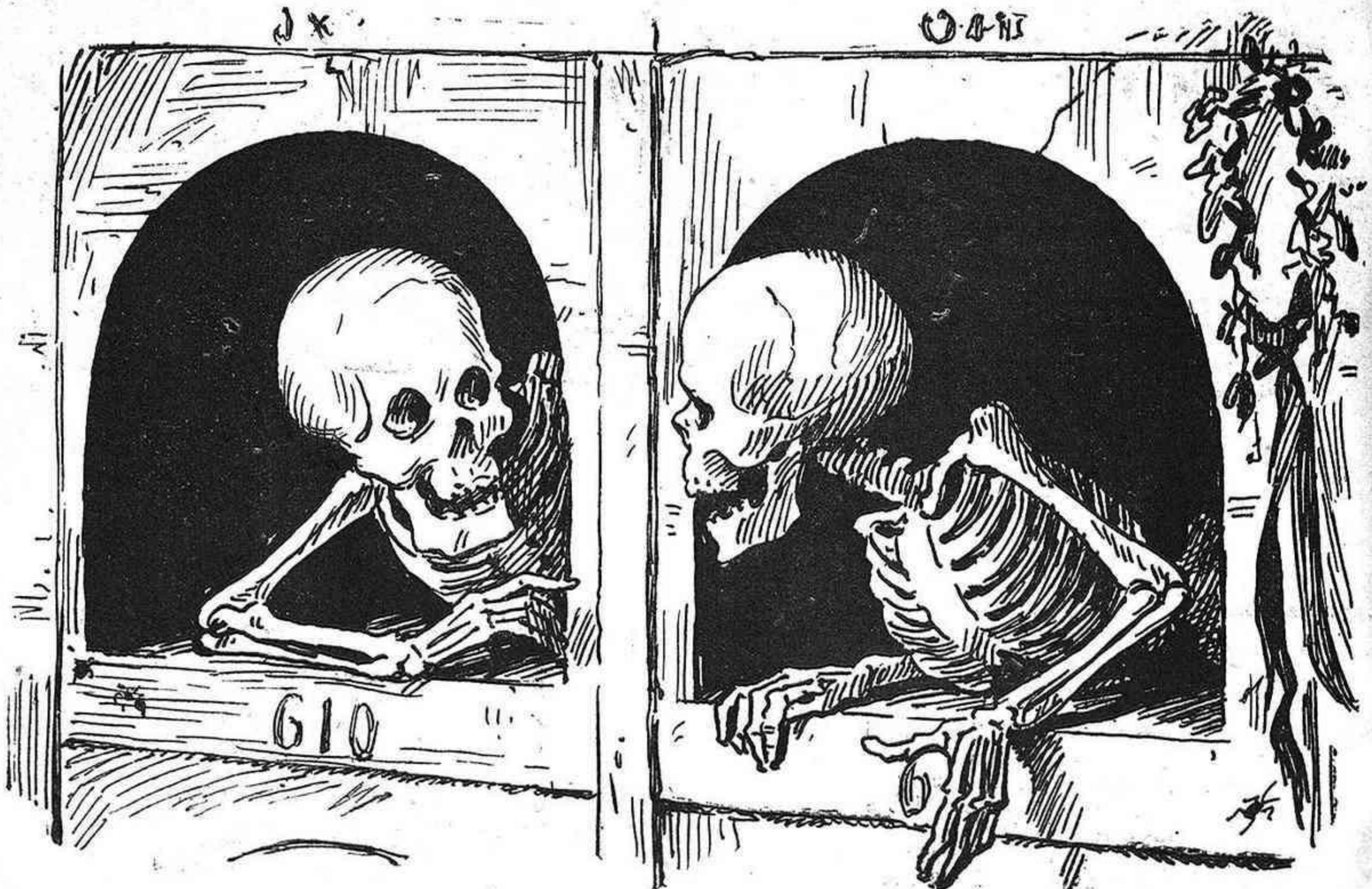
Per últim lo duch de Ahumada, jutje del camp, vá posar terme á aquella situació que amenassava prolongarse fins al dia del judici.

Y aixís, ab un desenllás que no es tal desenllás, vá terminar la representació de *La Guerra divertida*, en la present temporada bélica de 1894.

Lo bisbe de Plasencia ha prohibit la lectura de la novela *Pequeñeces* del Pare Coloma.

Veurém ara si 'ls jesuitas plens de santa indignació al bisbe que així 'ls molesta

ENTRE VEHINS

Escolti: ¿que ja li han dut la cédula, senyor Joan?

—No encara; pero descansi, que no se 'n descuydarán.

MORTS DELS GROSSOS

Un mort antich que no fa res més que plorà y pegà.

Pelegri, marquès, 'fullós y clerical fervorós.

li cantan una cansó.
Perque 'm sembla á mí que no son ells pera pendres ab paciència la castanya del bisbe de Placencia.

Un vehí de Sant Andréu de Palomar posseheix un fenómeno que no s' havia vist may fins ara. Se tracta de un cunill qu' está mudant la pell.

Las personas que l' han vist afirman que la rara bestiola fá l' efecte de un conill ficat dintre de un manguito.

Un republicà de aquella vila, molt aficionat á la Historia Natural, l' ha classificat entre la familia dels Celleruelos.

A Madrit, segons contan los periódichs, acaba de tenir un gran éxit una nova sarsuela titulada *San Antonio de la Florida*, posada en música per nostre paísá Sr. Albeniz.

No sols li ha tributat lo públich sos mes entusiastas aplausos, sino 'ls mestres mes coneguts, sos elogis incondicionals.

A nosaltres no 'ns sorpren la noticia, per quant sabem fa temps lo que val l' Albeniz, com á com-

positor. Rebi, donchs, la nostra enhorabona y procuri fernos sentir aviat los seus primors musicals.

Parlan los diaris extrangers de una nova corassa completament invulnerable, inventada per un fuster nort-americá, anomenat Lennard.

En las probas que s' han fet, ni las balas del fusell Winchester, ni las del fusell Maunlicher han lograt perforarla.

Los homes del *Diluvi* si algun dia donan compte de aquesta noticia, poden dir com en Tony Grice:

—Aixó es res.

Y en efecte: ja poden desarse en Dowe, en Lennard y tots los inventors de armaduras á proba de bala. Per corassa, no hi ha res com la doble closca diluviana y salvadoresca, ab la circumstancia de que 'ls que l' usan, la tenen de naixensa.

Aquest any los barcelonins aficionats á visitar cementiris han hagut de passar mil incomoditats, si han volgut dirigir-se al Camp de la quietut, tant al vell com al nou.

Al nou, perque la carretera de ca'n Tunis s' està component.

Y al vell, perque 'l Passeig que hi porta s' està descomponent.

Y 'l passar tant per l' un com per l' altra, hi ha pena de la vida.

Un vehi pacífich, deya:

—Lo qu' es jo prometo formalment no tornar á cap dels dos cementiris, fins que m' hi portin... á no ser que avants se monti un servey de globos aerostátichs.

La Campana de Gracia publicarà demà un número extraordinari

MORTS DE NIT

dedicat á la commemoració dels difunts.

Sabut es l' interès que aquell popular periódich sab donar á sos números, y especialment als extraordinaris, per qual motiu 'm concreto á anticipar al públich la noticia.

¡Eureka! La causa de las butifarras freccas ha triunfat per tot Espanya!

Lo govern al últim ha declarat que tot l' any pot matarse tocino, sense altre limitació que la que pugui aconsellar la Junta de Sanitat de cada poble.

De manera que 'ls tocinaires han perdut el plet á pesar dels arguments poderosos y de pes, que segons se diu havian empleat.

Si es veritat lo que s' assegura, á Espanya hi ha molts porchs. Pero aixó mateix abona la necessitat de la matansa permanent.

La classe de frances de l' Escola municipal de música, proposa la Comissió de Governació, que siga adjudicada á un pare escolapio.

Per lo vist no n' hi ha prou encare ab que las corporacions religioses se vajan apoderant de l' ensenyansa, en los Colegis que aixecan per tot arréu, ab l' idea de reventar als professors titulars.

Es necessari ademés donarlos las plassas vacants en los establiments oficials.

Y á propòsit.

Tota vegada que l' Ajuntament sosté 'l Laboratori microbiològich baix la direcció del Doctor Ferrán, crech que ha arribat lo cas d' encarregar al sabi Doctor un cultiu especial de un virus apropiat per evitar los cassos freqüents de clericalitis aguda cada dia mes freqüents y mes extensos.

Aixó que ara van á llegir ho reproduheixo del *Avi Brusi*. Se tracta de una velocipedista *fin de siecle*, la qual segons lo revister de París del sessut periódich «corria sobre la bicicleta por los Campos Eliseos y por otros paseos, dejando que el viento levantase la falda del vestido y dejase ver su pierna sin pantalón ni medias.»

¡Ju, ju, juy!...

Pero car ha pagat aquest tentador capritxo.

La velocipedista va ser citada davant dels tribunals, y en l' acte del judici, y sempre segons el Brusi, va dir per tota disculpa:

—«Llevo solo calcetines.»

L' excusa no li vá valer, sent condemnada á quinze dias de presó.

Se veu ben clarament que 'ls tribunals francesos no están pas per pantorrillas. Qui las tingui ben formadas que se las guardi.

Malas estadísticas tindrem á Espanya per lo que respecta á l' Hisenda pública y al Comerç internacional; pero en cambi en lo referent als toros son no sols molt puntuals sino també exactíssimas.

No falta qui ha tret los comptes de las desgracias ocorregudas durant la present temporada, y d' ells resulta la friolera de 4 morts y dos dotzenas de ferits graves.

No 's dirá que no tingui alicients la lidia de toros. Sobre tot pèls toreros.

L' altre dia 'l famós *Diluvi* publicava 'l següent anunci:

DINERO se dá sobre gatos negros. (Y á continuació las senyas.)

Naturalment l' endemà 'l *Diluvi* deya que havia sigut sorpresa la seva bona fé per un bromista de mal género.

Pero 'l fet es que l' anunci devia haver passat per l' administració, sent cobrat á preu de tarifa, y no será de tan mal género una broma que 's paga religiosament.

Si algú hi hagués á Barcelona que tingués lo capritxo de deixar diners sobre gats negres ¿quina cantitat hauria de menester per pendre alguns dels gats negres que corren per aquella redacció?

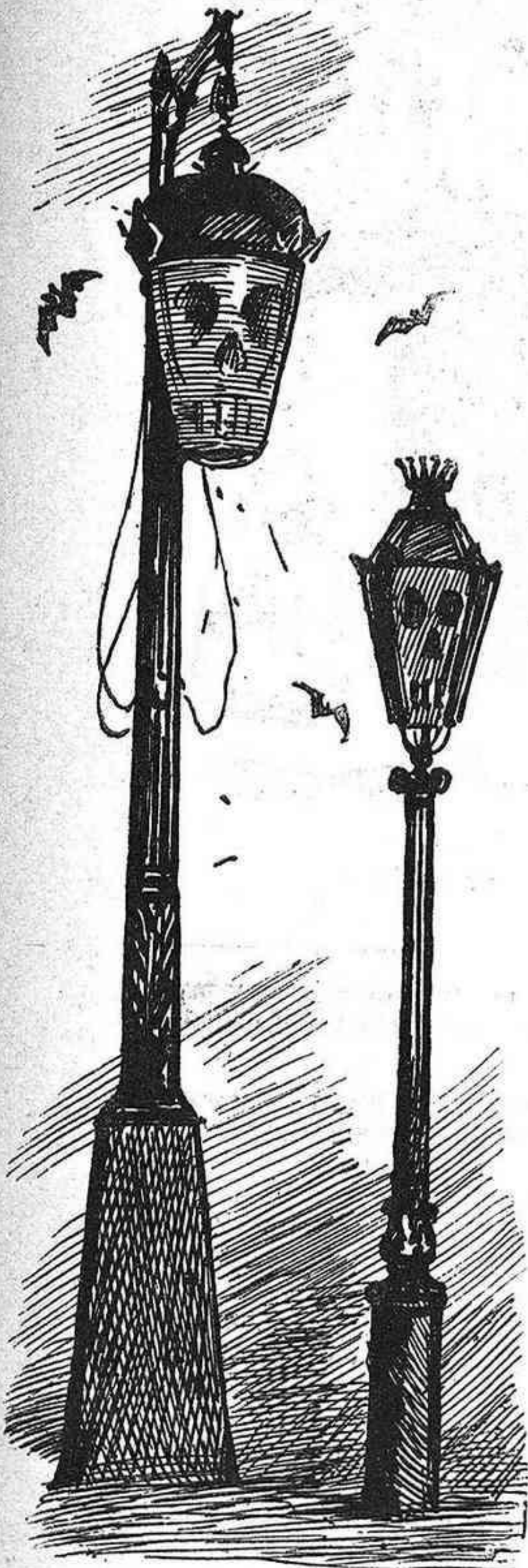
Estich mes que segur que sols pel gatás negre de *La Salvadora*, necessitaria una fortuna.

Ocupantse 'l *Diari de Barcelona* de una novela, qu' ell suposa que ha sigut escrita per una senyora, deya ab la major formalitat:

«Lo bueno no tiene sexo.»

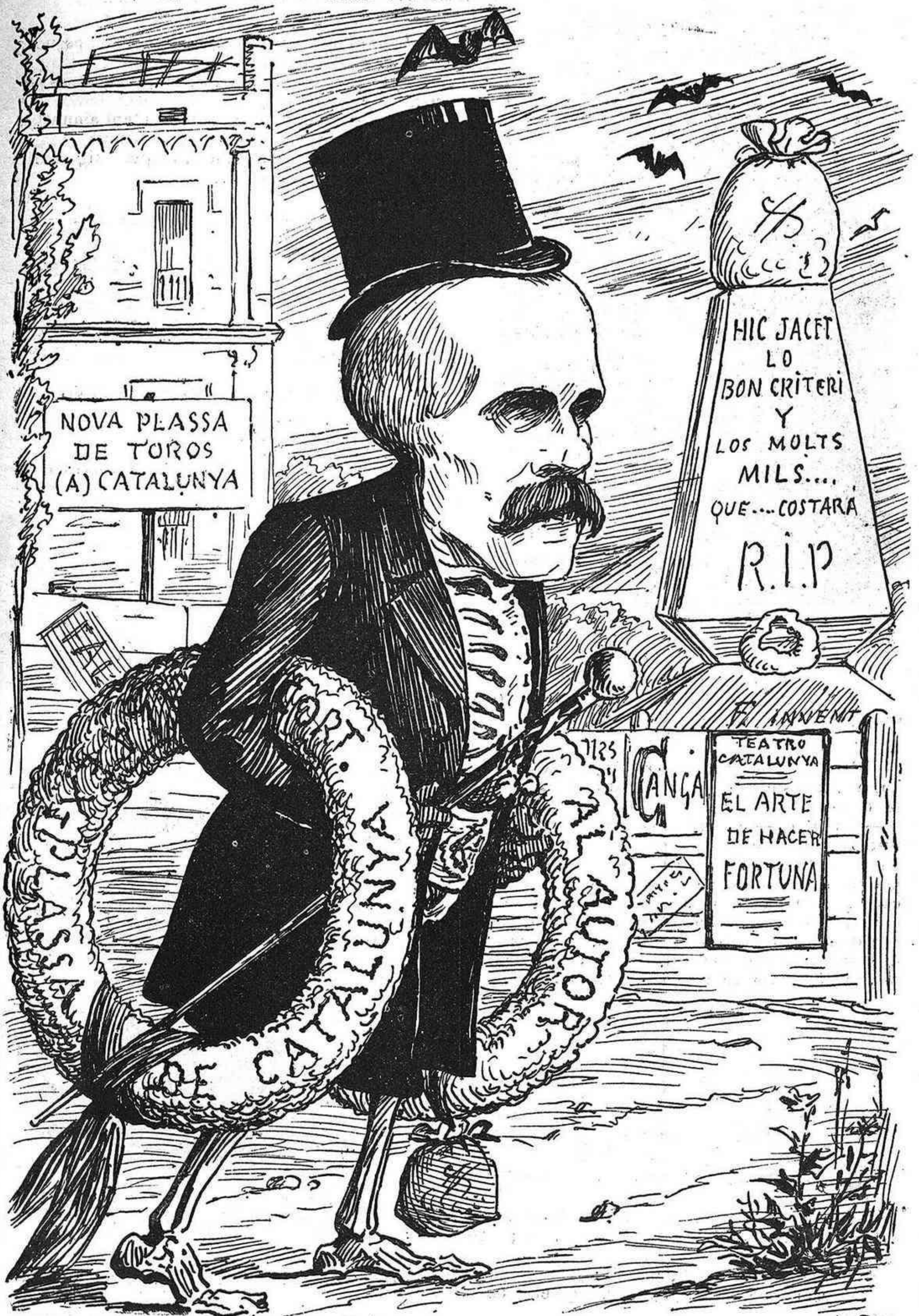
Vaja que lo verdaderament bó... etc., etc.

Una mamá molt práctica en la pesca de nuvis per las sévas fillas, apenas un jove 's mostrava disposat á fels'hi l' aleta, ella feya veure que s' oposava á las sévas relacions.

Potsé en realitat no son morts encara pero, caballers, ¡fan mes mala cara!

VISITAS FÚNEBRES

Tothom al mon sol anà
allà hont lo porta 'l seu cor;

per xó aquest mort ara va
à visità un altre mort.

VIUDAS

—¿De quína manera la vol la corona?
—¡Qué li diré, pobre de mí! ¡Com que aquesta es la primera vegada que quedo viuda!

—Pero mamá—deya la séva filla—cóm vol que 'm casi, si vosté en lloch de atreure al méu nuvi, fá tot lo possible per esquivarlo?

—Fuig tonta—responía ella—¡qué n' ets de criatura! Als joves de avuy día es necessari coneixe'ls; passa ab ells com ab los toinos, parlant ab perdó, que quan se 'ls vol carregar á un wagó de ferrocarril, no hi ha medi de lograrho tirantlos de las orellas. Per conseguirho es menester tirarlos de la qua com per apartarlos de allí. Llavors lo tocino, disposat á portar sempre la contraria, 's fica ell mateix dintre del wagó de una correguda.

Al cap del moll hi ha un pescador ab la canya á la má en plé exercici de las sevas funcions; pero demostrant cert desassossego.

Se li presenta un amich, y li diu:

—Me sembra qu' estás una mica inquiet ¿qué 't passa?

—¡Qué vols que 'm passi! Que la dona m' ha

caygut á l' aygua, y temo que haja ocorregut una desgracia.

—¡Dimontri!... ¿Y qué fa molt rato d' aixó?

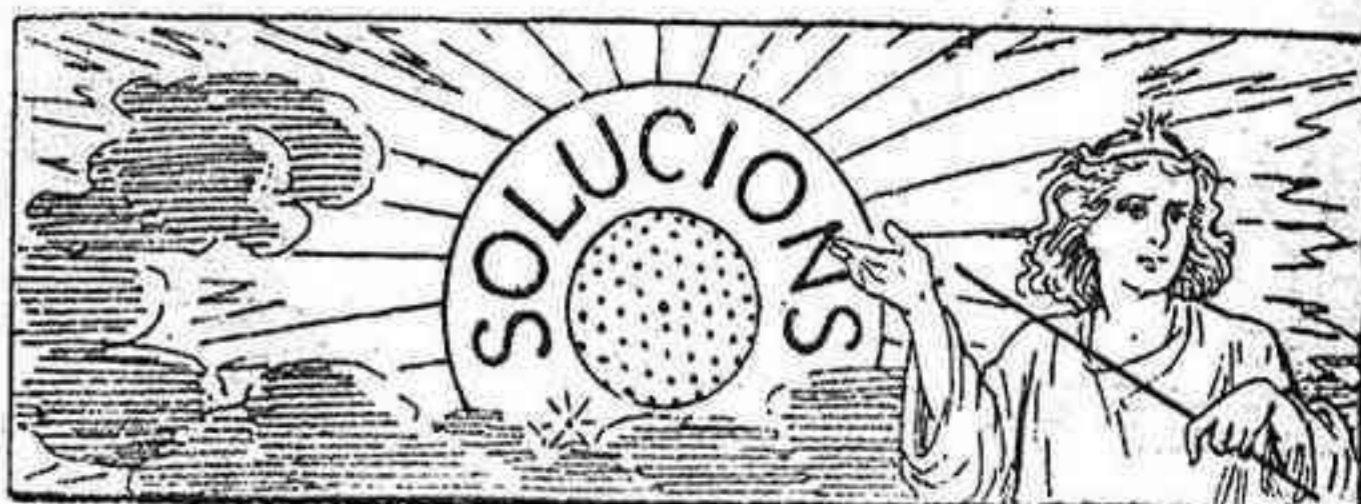
—No gayre.... cosa de dugas horas.

En temps de la Exposició, un home molt poruch, va pujar al globo cautiu.

Y al tornar abaix, un amich seu, encare més poruch qu' ell, vá dirli:

—¡Deu ser molt bonich enfilarse tant amunt!... Escolta ¿qué se sent desde aquella altura?

—Si vols que 't siga franch, lo que vaig sentir mes, va ser haverhi pujat.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Ju-li-vert.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Tip-Pit.*
- 3.ª CONVERSA.—*Adolfo.*
- 4.ª GEROGLÍFICH.—*Per sostres baixos, los entresuelos.*

VIUDAS

—¡Es una "pena aixó de tenir ja tants marits aquí!

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—1863, 63

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2

ANUNCIIS

OBRA
DE
ACTUALIDAD

DON JUAN TENORIO

DRAMA FANTASTICO POR D. JOSÉ ZORRILLA

Precio 2 pesetas.

EN JOANET Y EN LLUISET

PARODIA DE

DON JUAN TENORIO

EMPESCADA PER Sanall y Serra AB DIBUIXOS DE Gómez Soler

Preu 2 ralets.

Antonio Sánchez Pérez

Fedor Dastoyuski

ENTRE VIVOS Y MUERTOS

LA CASA DE LOS MUERTOS

Un tomo 8.º Ptas. 3.

Un tomo 8.º Ptas. 3.

Demá dissapte número extraordinari

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

DEDICAT A LA FESTA DELS MORTS

8 planas 10 céntims 10 céntims 8 planas

Gran éxit de la última obra de C. GUMÁ

LA SALSINA DEL AMOR

Preu 2 rals.

AB DIBUIXOS DE M. MOLINÉ

Preu 2 rals.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, ó bé, en sellos de franqueig al editor López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No esponém d' estravios, no remetent además 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

La comedia humana

Ella porta la corona; ell camina al seu costat, explicant-li las comoditats y excelencias del nou cementiri.

— Es una cosa magnífica — li diu; — pujadas per aquí, baixades per allà, curas y floretas per tot arreu... ja t'asseguro jo que l'oncle no's pot queixar de la seva última morada.

— Calla! — fa la senyora posant-se seria: — no m'agrada que las diguis aquestas cosas. Recorda que l'oncle es qui va fer lo nostre casament; recorda l' carinyo que'ns tenia, y sobre tot recorda...

— ¡Fuig!.. Si ho records perfectament!.. Ben bé ho deuen las cintas que hi fet posar a la corona: "Recuerdo eterno."

— ¡Ahont es lo seu niço?

— Aquí, mira: pis segon, número quaranta sis.

En efecte, allí es ahont descansan los restos del oncle. La senyora dirigeix a la lápida una mirada plena de pensamientos, y mentres lo marit coloca la corona sobre l' niço, las llàgrimas, fins ara retingudas, comencan a rodolar per las galtes de la fermosa nebruda. — ¡Pobre oncle! — murmura cayent de joulles: — ¡pobre oncle del meu cor!..

Ell no s'ajonolla; pero sem palit en la seva ànima. A aquell oncle deuen lo que son y lo que tenen. Herens d'ell, la campana que branda en la seva mort anuncia també la entrada del joves matrimoni en la vida de comoditats y abundancia.

— Nang!.. nang!.. — feya la campana, repetint las solemnes notades — ¡Drink!.. ¡drink!.. — feyan las monedas, saltant bullidores dintre de la calaixera del difunt.

Deu minuts permanixen vesant al peu de la venerada llosa. La gent que passa' es dirigeix una mirada compatiua, y no falta qui diu en veu baixa: — ¡Ditposos los morts que tenen qui' es plora apts!.. —

¡Ditposos los morts!.. Tres horas més tart aquella nebruda desconsolada y aquella nebot afligit son al passeig de Gracia fent gira davant de la taquilla de Novedats.

Y mentres esperan que' es toqui l' torn de comprar las butacas, ell riu ja pensant ab las piruetas que farà en Piutti y ella comensa a saborejar la clostura d' aquells armoniosos versos que diuen: "¿No es verdad, angel de amor?.."

A. Martí

